

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва,
дизайну та методики їх навчання

Пояснювальна записка до кваліфікаційного
Проекту бакалавра на тему:
«Дизайн-проект індивідуального житлового будинку
та благоустрій присадибної ділянки»
Спеціальність 022.03 Дизайн (Дизайн середовища)

Виконала: студентка групи ДС-46
Карасевич Олександра Юріївна

Науковий керівник:
Нетриб'як Михайло Миколайович

Рецензент:
ФОП Кондрат Володимир Богданович

Робота захищена з оцінкою:
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка: ECTS _____

м. Тернопіль 2026 року

Анотація

У дипломній роботі бакалавра спеціальності «Дизайн середовища» розроблено дизайн-проект індивідуального житлового будинку та благоустрою присадибної ділянки. Проект спрямований на створення комфортного, функціонального та естетично цілісного житлового середовища, яке поєднує сучасні архітектурні рішення з продуманою організацією зовнішнього простору.

У роботі досліджено сучасні підходи до проектування індивідуального житла, принципи формування приватного житлового середовища, а також засоби ландшафтної організації присадибних територій. Особливу увагу приділено функціональному зонуванню ділянки, ергономіці простору та взаємозв'язку інтер'єру будинку з зовнішнім середовищем.

Проектне рішення передбачає формування зручної просторової структури житлового будинку з урахуванням потреб мешканців, а також благоустрій присадибної ділянки, що включає зони відпочинку, озеленення, пішохідні зв'язки, під'їзні шляхи та декоративні елементи ландшафтного дизайну. Важливим аспектом є створення гармонійного середовища, яке забезпечує приватність, комфорт і функціональність території.

Композиційне вирішення базується на поєднанні архітектурної форми будинку з природним ландшафтом, використанні сучасних матеріалів та принципів екологічного підходу до організації простору.

Проект виконано з урахуванням чинних вимог ДБН Б 2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН Б 2.2-5:2011 «Благоустрій територій».

Ключові слова: індивідуальний житловий будинок, благоустрій, присадибна ділянка, ландшафтний дизайн, функціональне зонування, житлове середовище, архітектурна композиція, озеленення, приватний простір.

Abstract

In this bachelor's thesis in the specialty "Environmental Design," a design project for an individual residential house and landscaping of the surrounding plot has been developed. The project aims to create a comfortable, functional, and aesthetically coherent living environment that combines modern architectural solutions with a well-planned outdoor space.

The study examines contemporary approaches to designing individual housing, principles of forming a private residential environment, and methods of landscape organization for household plots. Special attention is given to functional zoning of the site, spatial ergonomics, and the integration between the interior of the house and its surrounding outdoor environment.

The design solution provides a well-structured layout of the residential house tailored to the needs of the occupants, as well as the improvement of the adjacent plot, including recreation areas, landscaping, pedestrian pathways, access routes, and decorative landscape elements. An important aspect is the creation of a harmonious environment that ensures privacy, comfort, and functional efficiency of the territory.

The compositional concept is based on the integration of the architectural form of the house with the natural landscape, the use of modern materials, and environmentally conscious design principles.

The project has been developed in accordance with current building codes and regulations for residential buildings and site planning.

Keywords: individual residential house, landscaping, household plot, landscape design, functional zoning, residential environment, architectural composition, greenery, private space.

Зміст

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ	
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ	
1.1. Сучасні підходи до проєктування індивідуального житла	8
1.2. Типологія та функціональна організація житлових будинків	8
1.3. Принципи формування комфортного житлового середовища	9
1.4. Нормативні вимоги до проєктування житлових будинків	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ТА ВИХІДНИХ УМОВ ПРОЄКТУВАННЯ	
2.1. Містобудівна характеристика ділянки	11
2.2. Природно-кліматичні умови	11
2.3. Інженерно-транспортна інфраструктура	12
2.4. Аналіз оточуючої забудови	12
2.5. Оцінка існуючого благоустрою території	13
РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ	
ДВОПОВЕРХОВОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ	
3.1. Концепція проєктного рішення	14
3.2. Об'ємно-просторова структура будинку	14
3.3. Планування першого поверху	15
3.4. Планування другого поверху	15
3.5. Фасадні рішення та стилістика	16
3.6. Конструктивні рішення будівлі	17
РОЗДІЛ 4. ДИЗАЙН ТА БЛАГОУСТРІЙ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ	
4.1. Функціональне зонування території	18
4.2. Організація пішохідних та транспортних шляхів	18
4.3. Озеленення та ландшафтний дизайн	19
4.4. Малі архітектурні форми	20
4.5. Освітлення та елементи благоустрою	21

РОЗДІЛ 5. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ПРОЄКТУ

5.1. Основні техніко-економічні показники	22
5.2. Енергоефективність будинку	22
5.3. Заходи з охорони праці та безпеки	23
5.4. Екологічні аспекти проєкту	24
Висновки	25
Список використаних джерел	27
Додатки	29

Вступ

У сучасних умовах розвитку індивідуального житлового будівництва питання формування комфортного та функціонального житлового середовища набуває особливої актуальності. Зростання вимог до якості житла, енергоефективності будівель, а також прагнення до індивідуальності архітектурних рішень впливають на підходи до проєктування приватних житлових будинків. Сучасний будинок повинен забезпечувати не лише базові умови проживання, а й формувати зручний, ергономічний та естетично продуманий простір для життя людини.

Сьогодні індивідуальний житловий будинок розглядається як єдина система, що включає не лише об'єм будівлі, але й прилеглу територію. Присадибна ділянка є невід'ємною частиною житлового середовища та виконує важливу функцію продовження внутрішнього простору будинку. Саме тому сучасне проєктування передбачає комплексний підхід до формування як архітектури будинку, так і благоустрою території.

Особливого значення набуває створення комфортного мікроклімату житлового середовища, раціональної організації простору та гармонійного поєднання будівлі з ландшафтом. Важливими аспектами є функціональність планувальних рішень, зручність експлуатації, а також естетична виразність архітектурного образу.

Актуальність теми дипломного проєкту зумовлена необхідністю проєктування сучасного індивідуального житлового будинку з благоустроєм присадибної ділянки, який відповідає вимогам комфорту, енергоефективності та чинним нормативним документам, а також враховує сучасні тенденції формування приватного житлового середовища.

Під час виконання проєкту враховано вимоги чинних будівельних норм України, зокрема ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення», а також ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». Дані нормативи визначають основні вимоги до розміщення будівель на ділянці, інсоляції приміщень, санітарних відстаней, безпеки та загальної організації житлового середовища.

Метою дипломної роботи є розробка дизайн-проекту індивідуального двоповерхового житлового будинку з комплексним благоустроєм присадибної ділянки.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- дослідити сучасні тенденції проектування індивідуального житла;
- проаналізувати типологію та функціональну організацію житлових будинків;
- визначити принципи формування комфортного житлового середовища;
- врахувати вимоги чинних ДБН у процесі проектування;
- розробити архітектурно-планувальне рішення житлового будинку;
- сформувати концепцію благоустрою присадибної ділянки.

Об'єктом дослідження є індивідуальний житловий будинок та присадибна територія.

Предметом дослідження є архітектурно-планувальні та дизайнерські принципи формування житлового середовища.

У процесі виконання дипломного проекту використано методи аналізу нормативної бази, функціонального зонування, композиційного та ландшафтного проектування, а також порівняльний аналіз сучасних архітектурних рішень.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання розроблених рішень при проектуванні сучасних індивідуальних житлових будинків з благоустроєм території відповідно до чинних будівельних норм України.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ

1.1. Сучасні підходи до проєктування індивідуального житла.

Сьогодні підхід до проєктування приватних житлових будинків значно змінився порівняно з класичними схемами. Архітектура все більше орієнтується не лише на зовнішній вигляд будинку, а й на те, як у ньому буде жити конкретна сім'я.

Часто використовують відкриті планування, коли кухня, їдальня і вітальня об'єднані в один простір. Це робить будинок більш просторим і зручним для спілкування. Водночас спальня і санвузли залишаються ізольованими, щоб зберегти приватність.

Ще один важливий напрям — енергоефективність. Зараз намагаються проєктувати будинки так, щоб вони менше втрачали тепло і були економні в експлуатації. Для цього використовують сучасні утеплювачі, правильну орієнтацію будинку по сторонах світу та енергозберігаючі вікна.

Також все більше уваги приділяється тому, щоб будинок гармонійно вписувався в ділянку і природне середовище, а не виглядав “відірвано” від нього.

1.2. Типологія та функціональна організація житлових будинків.

Індивідуальні житлові будинки можуть бути різними за розміром, поверховістю і плануванням. Найчастіше зустрічаються одноповерхові, двоповерхові та будинки з мансардою.

У будь-якому випадку внутрішній простір будинку умовно ділять на кілька зон. Перша — це житлова, де розміщуються спальні та вітальня. Друга — господарська, до якої відноситься кухня, санвузли та іноді пральня. Третя — допоміжна, це коридори, гардеробні, технічні приміщення.

При плануванні важливо, щоб ці зони не заважали одна одній. Наприклад, гостьова частина будинку має бути ближче до входу, а приватна — глибше в будівлі. Це робить проживання більш комфортним.

1.3. Принципи формування комфортного житлового середовища.

Комфорт у житловому будинку залежить не тільки від площі, а й від того, як організований простір. Дуже важливо, щоб приміщення були зручні у використанні і відповідали потребам людей.

Одним із головних факторів є природне освітлення. Кімнати повинні отримувати достатньо денного світла, це впливає і на настрій, і на загальне самопочуття.

Також важливі вентиляція та температура в приміщеннях. У сучасних будинках намагаються забезпечити нормальний повітрообмін і комфортний мікроклімат протягом усього року.

Не менш важливий і психологічний комфорт. Людині важливо мати власний простір, відчувати безпеку та затишок. Тому планування завжди намагаються робити логічним і зрозумілим, без зайвих складних переходів.

1.4. Нормативні вимоги до проєктування житлових будинків.

Проєктування житлових будинків в Україні виконується за будівельними нормами (ДБН), які визначають основні правила і вимоги.

Вони регулюють мінімальні розміри кімнат, висоту приміщень, рівень природного освітлення та інсоляції. Також важливими є вимоги до безпеки — зокрема пожежні норми і наявність шляхів евакуації.

Окремо враховується розміщення будинку на ділянці: відстані до меж, сусідніх будівель і доріг. Це потрібно для дотримання приватності та безпеки.

Сучасні норми також включають вимоги до енергоефективності, щоб будинки споживали менше енергії і були більш екологічними в експлуатації.

Висновок

У результаті проведеного теоретичного аналізу визначено основні підходи до проєктування індивідуальних житлових будинків у сучасних умовах. Встановлено, що сучасне житлове середовище повинно формуватися з урахуванням вимог комфорту, функціональності, енергоефективності та гармонійного поєднання будівлі з навколишнім середовищем.

У ході дослідження встановлено, що важливу роль у проєктуванні відіграє функціональна організація внутрішнього простору житлового будинку, яка передбачає чітке зонування на житлову, господарську та допоміжну частини.

Раціональне планування дозволяє забезпечити зручність використання приміщень та підвищити загальний рівень комфорту проживання.

Окрему увагу приділено принципам формування комфортного житлового середовища, серед яких важливими є природне освітлення, інсоляція, вентиляція та ергономічність простору. Також визначено значення психологічного комфорту, який формується через зручність планувальних рішень, приватність та логічну організацію простору.

Дослідження нормативної бази показало, що проектування індивідуальних житлових будинків повинно здійснюватися відповідно до чинних будівельних норм України (ДБН), які регламентують вимоги до розміщення будівель на ділянці, безпеки, інсоляції та санітарних відстаней.

Отримані результати теоретичного аналізу є основою для подальшої розробки архітектурно-планувального рішення індивідуального житлового будинку та формування концепції благоустрою присадибної ділянки.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ТА ВИХІДНИХ УМОВ ПРОЄКТУВАННЯ

2.1. Містобудівна характеристика ділянки

Ділянка, на якій передбачається проєктування індивідуального житлового будинку, розташована в межах житлової забудови. Це територія, де переважають приватні будинки, тому середовище вже сформоване і має спокійний характер.

Містобудівна ситуація дозволяє розміщення індивідуального житлового будинку без конфлікту з існуючою забудовою. Важливим є дотримання нормативних відступів від меж ділянки та правильна посадка будівлі з урахуванням доступу, інсоляції та приватності.

Також слід враховувати, що будинок повинен органічно вписуватись у навколишнє середовище, не порушуючи масштаб існуючої забудови (**Додаток В**).

2.2. Природно-кліматичні умови

Клімат району характеризується помірно-континентальними умовами з теплим літом і холодною зимою. Це впливає на вимоги до утеплення будинку та загальної енергоефективності.

У проєкті важливо враховувати сезонні перепади температур, опади та вітрові навантаження. Саме тому особлива увага приділяється теплоізоляції стін, покрівлі та віконних конструкцій.

Орієнтація будинку також має значення, оскільки правильне розташування житлових кімнат дозволяє краще використовувати природне освітлення та зменшити витрати на штучне освітлення.

2.3. Інженерно-транспортна інфраструктура

Ділянка має доступ до існуючої вуличної мережі, що забезпечує зручний під'їзд до будинку та гаража. Це важливо як для щоденного користування, так і для обслуговування території.

Передбачається можливість підключення до основних інженерних мереж: електропостачання, водопостачання, каналізації та інших комунікацій. Це є необхідною умовою для нормального функціонування житлового будинку.

Також враховується організація паркувального місця на території ділянки, щоб забезпечити зручність користування транспортом без перевантаження вуличного простору.

2.4. Аналіз оточуючої забудови

Навколишня забудова переважно представлена індивідуальними житловими будинками. Це створює однорідне середовище з невисокою щільністю забудови.

Будинки поблизу мають подібну поверховість і масштаб, тому новий об'єкт повинен відповідати цьому середовищу і не вибиватися з загальної структури.

Важливим фактором є також приватність ділянок, тому при проєктуванні враховуються відстані до сусідніх будівель, а також розташування вікон і відкритих зон.

2.5. Оцінка існуючого благоустрою території

На момент проєктування територія, як правило, або не має сформованого благоустрою, або він є мінімальним. Це дає можливість повністю сформувати середовище під потреби проєкту.

Важливим є аналіз рельєфу ділянки, наявності існуючих зелених насаджень та природних елементів. Якщо вони є — їх доцільно зберегти та інтегрувати у нове рішення.

Благоустрій у проєкті передбачає формування зручного подвір'я з зонами відпочинку, озелененням, доріжками та функціональними ділянками. Територія має бути не просто вільним простором, а продуманим середовищем для життя.

2.6. Вихідні умови для проєктування (додатковий підпункт для повноти)

На основі проведеного аналізу можна визначити основні вихідні умови для подальшого проєктування будинку:

- можливість розміщення індивідуального житлового будинку на ділянці;
- наявність під'їзду та доступу до інженерних мереж;
- сприятливі умови для формування житлового середовища;
- необхідність врахування приватності та комфортної інсоляції;

- можливість організації благоустрою та зон відпочинку.

Ці умови стали основою для подальшого формування архітектурно-планувального рішення будинку та дизайну ділянки.

Висновок

У результаті аналізу території та вихідних умов встановлено, що ділянка є придатною для розміщення індивідуального житлового будинку.

Містобудівна ситуація є стабільною та не має обмежень, які б ускладнювали проєктування. Кліматичні умови враховуються при прийнятті рішень щодо утеплення та енергоефективності будівлі.

Інженерна та транспортна інфраструктура забезпечує необхідні умови для функціонування об'єкта. Оточуюча забудова формує логічний контекст, у який новий будинок повинен гармонійно вписуватися.

Отримані дані є основою для подальшого проєктування архітектурного рішення та благоустрою присадибної ділянки.

РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ ДВОПОВЕРХОВОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ

3.1. Концепція проєктного рішення

Проєкт індивідуального житлового будинку базується на створенні зручного та продуманого простору для щоденного проживання сім'ї. Основна ідея полягає в тому, щоб будинок був не просто набором кімнат, а логічно організованим середовищем, де кожне приміщення має своє чітке призначення і зручний зв'язок з іншими.

Особлива увага приділялась простоті планування, щоб уникнути зайвих складних коридорів і нефункціональних зон. Простір організовано так, щоб пересування по будинку було інтуїтивним і зручним.

Важливою частиною концепції є зв'язок внутрішнього простору з природним середовищем. Саме тому передбачені великі панорамні вікна, які відкривають вид на ділянку та забезпечують максимальне природне освітлення.

Також у проєкті використовується спокійна пастельна кольорова гама, яка створює відчуття затишку та не перевантажує інтер'єр. Загалом концепція орієнтована на комфорт, простоту і функціональність без зайвих декоративних ускладнень.

3.2. Об'ємно-просторова структура будинку

Об'єм будинку сформований на основі простої геометрії, що дозволяє зробити його конструктивно зрозумілим і економічним у реалізації.

Будівля має два поверхи та вбудований гараж, який є частиною загального об'єму. Це рішення дозволяє зручно поєднати житлову частину з транспортною функцією та скоротити час доступу до автомобіля, особливо в несприятливих погодних умовах.

Другий поверх частково має виходи на лоджії, що додає будівлі більшої відкритості та полегшує візуальне сприйняття фасаду. Лоджії також виконують функцію додаткового простору для відпочинку.

Великі віконні прорізи формують сучасний вигляд будинку та забезпечують достатній рівень природного освітлення. Завдяки цьому внутрішній простір сприймається більш відкритим і комфортним.

Загальна об'ємно-просторова композиція є стриманою, без складних форм, але при цьому функціонально продуманою.

3.3. Планування першого поверху

Перший поверх є основною функціональною частиною будинку, де відбувається щоденне життя мешканців. Саме тому його планування побудоване максимально логічно та зручно.

Вхід у будинок здійснюється через тамбур, який виконує роль буферної зони між вулицею і внутрішнім простором. Це допомагає зберігати тепло та створює більш комфортний вхід.

Далі розташований коридор, який забезпечує доступ до всіх основних приміщень першого поверху. Він спроектований так, щоб не займати зайву площу і не створювати відчуття вузького простору.

Основним простором є кухня-вітальня. Вона поділена розсувними дверима, що дозволяє або об'єднувати простір в одну велику зону, або розділяти його на дві окремі частини. Це рішення робить приміщення більш гнучким у використанні.

Кабінет винесений в окрему кімнату, що дозволяє створити спокійне місце для роботи або навчання без зайвого шуму з інших зон будинку.

На першому поверсі передбачено два санвузли. Один із них розташований поруч із кабінетом і використовується індивідуально. Другий санвузол має поділ на дві функціональні частини — окремо туалет і окремо душову, що робить його більш зручним для щоденного використання.

Також на цьому рівні знаходиться гараж, який має безпосередній доступ до будинку. Це дозволяє користуватись ним без необхідності виходу на вулицю. (Додаток Б).

3.4. Планування другого поверху

Другий поверх повністю відведений під приватну житлову зону, де розташовані кімнати для відпочинку та особистого користування.

Тут знаходяться дві спальні, дитяча кімната, гардероб та загальний санвузол. Така структура дозволяє розділити простір між дорослими та дітьми, забезпечуючи кожному достатній рівень приватності.

Спальні мають вихід на лоджії, що є додатковою перевагою. Це дає можливість мати невеликий відкритий простір безпосередньо з кімнати, який можна використовувати для відпочинку.

Дитяча кімната розташована таким чином, щоб бути максимально зручною та безпечною у користуванні. Гардеробна дозволяє зменшити кількість великої корпусної мебелі у спальнях і зробити кімнати більш вільними.

Санвузол другого поверху обслуговує всі житлові кімнати і розташований у центральній частині поверху, що забезпечує до нього зручний доступ з будь-якої кімнати. (Додаток Б)

3.5. Фасадні рішення та стилістика

Фасад будинку виконаний у сучасному стриманому стилі, де головну роль відіграє форма, пропорції та поєднання матеріалів, а не декоративні елементи.

Основна кольорова гама — світла та пастельна. Таке рішення робить будинок візуально легшим і дозволяє йому гармонійно поєднуватися з зеленим оточенням ділянки.

Великі віконні прорізи є одним із головних акцентів фасаду. Вони підкреслюють сучасний характер будівлі та забезпечують хороше природне освітлення внутрішніх приміщень.

Загалом фасад виглядає спокійно, без перевантаження деталями, але при цьому має сучасний і завершений вигляд (Додаток Г).

3.6. Конструктивні рішення будівлі

Конструктивна схема будинку є простою та раціональною, що дозволяє забезпечити надійність і зручність будівництва.

Основні несучі елементи виконані з матеріалів, які забезпечують достатню міцність та теплоізоляційні властивості. Перекриття між поверхами розраховані на стандартні навантаження житлового будинку.

Покрівля запроектована з урахуванням кліматичних умов регіону та забезпечує ефективний захист від опадів і температурних коливань.

Також передбачено утеплення зовнішніх конструкцій, що дозволяє зменшити тепловтрати і підвищити енергоефективність будинку.

Усі конструктивні рішення виконані відповідно до чинних державних будівельних норм (ДБН), що гарантує безпечну та довговічну експлуатацію будівлі.

Висновок

У результаті розробки архітектурно-планувального рішення сформовано зручну та логічну структуру індивідуального житлового будинку, орієнтовану на комфортне щоденне проживання.

Чітке функціональне зонування дозволило розділити будинок на загальну та приватну частини, що підвищує комфорт і зручність використання. Перший поверх забезпечує всі основні функції щоденного життя, тоді як другий поверх створює умови для відпочинку та приватності.

Застосування розсувних дверей у зоні кухні-вітальні додає гнучкості у використанні простору. Лоджії, гардероб та окремі санвузли підвищують рівень зручності житла.

Загалом прийняті рішення забезпечують функціональність, комфорт та відповідність сучасним вимогам до індивідуального житлового будинку.

РОЗДІЛ 4. ДИЗАЙН ТА БЛАГОУСТРІЙ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ

4.1. Функціональне зонування території

Присадибна ділянка у даному проєкті розглядається як повноцінне продовження житлового будинку, тому її простір організовано за принципом функціонального зонування. Основна мета такого підходу — зробити територію зручною для щоденного користування та уникнути хаотичного розміщення елементів.

У структурі ділянки виділено кілька основних зон:

- вхідна зона з підходом до будинку та під'їздом до гаража;
- зона відпочинку;
- господарська зона;
- зона декоративного озеленення.

Вхідна зона формує перше враження про будинок і водночас забезпечує зручний доступ до основних входів. Зона відпочинку включає альтанку та місце для барбекю і призначена для проведення дозвілля на відкритому повітрі. Господарська частина представлена грядками та місцями для зберігання, які інтегровані в загальну структуру ділянки (**Додаток А**).

Таке зонування дозволяє чітко розділити функції простору і зробити користування територією більш логічним та комфортним.

4.2. Організація пішохідних та транспортних шляхів

Система пересування по ділянці побудована з урахуванням зручності, безпеки та логічного зв'язку між усіма зонами.

Транспортний під'їзд передбачений до гаража, що забезпечує прямий доступ автомобіля до будинку. Пішохідні доріжки організовані таким чином, щоб з'єднувати всі основні функціональні точки: вхід у будинок, зону відпочинку, альтанку та господарську частину.

Маршрути руху максимально прості та інтуїтивно зрозумілі. Вони не створюють зайвих перетинів і не ускладнюють пересування територією.

Окрему увагу приділено розмежуванню пішохідних і транспортних потоків, що підвищує безпеку користування ділянкою. Також передбачено

зручні підходи до всіх функціональних елементів навіть у складних погодних умовах.

4.3. Озеленення та ландшафтний дизайн

Озеленення є одним із ключових елементів формування образу присадибної ділянки. Воно виконує не тільки декоративну, але й функціональну роль — створює затінення, покращує мікроклімат і формує комфортне середовище для перебування.

У проєкті використано поєднання різних типів рослинності. Основу складають туї, які формують структуру простору та можуть виконувати роль природних меж між зонами. Також застосовані декоративні злакові рослини, які додають легкості та природності загальній композиції.

Господарська зона включає грядки для вирощування рослин, які органічно вписані в загальний ландшафт і не виглядають відокремленим елементом. Додатково використано природний камінь як декоративний матеріал, що підкреслює природний характер середовища.

Ландшафтне рішення спрямоване на створення спокійного, збалансованого простору, який поєднується з архітектурою будинку та не перевантажує територію зайвими елементами (Додаток А).

4.4. Малі архітектурні форми

До малих архітектурних форм у проєкті відноситься альтанка, яка є основним елементом зони відпочинку. Вона формує окремий затишний простір для дозвілля та спілкування.

Альтанка розташована з урахуванням зручного доступу з будинку та водночас певної відокремленості від господарської частини ділянки. Це дозволяє створити комфортну атмосферу для відпочинку без сторонніх візуальних та функціональних перешкод.

Також на території передбачено лавочки, які розміщені у зонах озеленення та відпочинку. Вони формують додаткові місця для короткого перебування на свіжому повітрі та споглядання ландшафту.

Малі архітектурні форми виконані в мінімалістичному стилі та не перевантажують простір, а лише доповнюють загальну композицію ділянки (Додаток А).

4.5. Освітлення та елементи благоустрою

Освітлення території є важливою складовою благоустрою, оскільки забезпечує комфортне та безпечне використання ділянки у вечірній і нічний час.

У проєкті передбачено підсвітку основних пішохідних доріжок, що дозволяє легко орієнтуватися на території та безпечно пересуватись у темний час доби. Окремо освітлюються вхідна зона, під'їзд до гаража та зона відпочинку з альтанкою.

Освітлення має м'який характер і не створює надмірної яскравості, але водночас забезпечує достатній рівень видимості. Це дозволяє поєднати практичну функцію з декоративним ефектом.

До елементів благоустрою також відносяться доріжки, природні кам'яні вставки, рослинні композиції та продумане розміщення зелених насаджень. Усі ці елементи формують цілісне середовище, яке виглядає завершеним і гармонійним (Додаток А).

Висновок

У результаті розробки благоустрою присадибної ділянки сформовано логічно організоване та функціонально збалансоване середовище, яке є продовженням житлового будинку.

Чітке функціональне зонування дозволило розділити територію на окремі частини без конфлікту між ними. Організація доріжок забезпечує зручний та безпечний рух по ділянці, а озеленення формує природне та комфортне середовище.

Малі архітектурні форми та зона відпочинку додають території функціональності та створюють умови для дозвілля. Освітлення підсилює як практичну, так і естетичну складову проєкту, забезпечуючи комфорт у вечірній час.

Загалом благоустрій виконаний як цілісна система, де кожен елемент має своє місце і працює на загальну ідею зручного та комфортного житлового середовища.

РОЗДІЛ 5. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ПРОЄКТУ

5.1. Основні техніко-економічні показники

У процесі проєктування індивідуального житлового будинку враховувались основні техніко-економічні показники, які впливають на вартість будівництва, зручність експлуатації та раціональне використання території.

Будинок має двоповерхову структуру з вбудованим гаражем, що дозволяє зменшити загальну площу забудови на ділянці та більш ефективно використати простір присадибної території. Планування виконано компактно, без зайвих площ і непотрібних коридорів, що зменшує будівельні витрати.

Також важливим є те, що функціональні приміщення розташовані логічно і без дублювання площ, що позитивно впливає на загальну економічність проєкту як на етапі будівництва, так і під час подальшої експлуатації.

5.2. Енергоефективність будинку

У проєкті передбачено низку рішень, спрямованих на підвищення енергоефективності будівлі.

Основну роль відіграє якісне утеплення зовнішніх огорожувальних конструкцій, покрівлі та перекриттів. Це дозволяє зменшити тепловтрати в холодний період і підтримувати стабільний мікроклімат у приміщеннях.

Великі панорамні вікна забезпечують достатній рівень природного освітлення протягом дня, що зменшує потребу у штучному освітленні. При цьому їх розташування продумане так, щоб уникати надмірних втрат тепла.

Також враховано орієнтацію основних житлових приміщень відносно сторін світу. Це дозволяє ефективніше використовувати сонячне тепло та світло, що позитивно впливає на енергоспоживання будинку.

5.3. Заходи з охорони праці та безпеки

Під час проєктування враховувались основні вимоги безпеки, які стосуються як будівництва, так і подальшої експлуатації житлового будинку.

Передбачено зручні та безпечні маршрути пересування між приміщеннями, достатню ширину проходів, а також логічне розташування

кімнат без складних і небезпечних переходів. Сходи між поверхами запроєктовані з урахуванням норм безпеки.

Важливим елементом є зовнішнє освітлення території. Підсвітка доріжок, вхідної групи та під'їзду до гаража забезпечує безпечне пересування у вечірній і нічний час.

Усі конструктивні та планувальні рішення виконані відповідно до чинних державних будівельних норм (ДБН), що гарантує безпечну експлуатацію будівлі.

5.4. Екологічні аспекти проєкту

Проєкт враховує екологічні вимоги та спрямований на створення комфортного середовища для проживання з мінімальним впливом на навколишнє середовище.

Важливу роль відіграє озеленення ділянки. Використання туй, декоративних злакових рослин та інших зелених насаджень сприяє покращенню мікроклімату, зменшенню запиленості та створенню більш природного середовища.

Також передбачено збереження максимальної кількості відкритих зелених зон на території ділянки, без надмірного ущільнення поверхні.

У благоустрої використовуються природні матеріали, зокрема камінь та дерев'яні елементи, що зменшує штучність середовища та краще поєднує будинок з ландшафтом.

Висновок

У результаті виконання техніко-економічного обґрунтування було підтверджено раціональність прийнятих проєктних рішень щодо індивідуального житлового будинку.

Запропоноване планування дозволяє ефективно використовувати площу будівлі та зменшити зайві витрати на будівництво. Енергоефективні рішення сприяють зниженню витрат на опалення та освітлення, а також підвищують загальний комфорт проживання.

Заходи безпеки забезпечують зручну та безпечну експлуатацію будинку як всередині, так і на території ділянки. Екологічний підхід у проєкті дозволяє

сформувати гармонійне поєднання житлового будинку з природним середовищем.

Загалом проєкт є збалансованим з точки зору економічності, функціональності, безпеки та екологічності.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

У результаті виконання дипломного проєкту було розроблено дизайн-проєкт індивідуального двоповерхового житлового будинку з благоустроєм присадибної ділянки, що відповідає сучасним вимогам до комфортного, функціонального та естетично організованого житлового середовища.

На першому етапі роботи було розглянуто теоретичні основи проєктування індивідуального житла. Визначено основні принципи формування житлового середовища, зокрема функціональність, ергономічність, комфорт та зв'язок внутрішнього простору з зовнішнім середовищем. Також було враховано сучасні підходи до організації приватного житла та вимоги чинних будівельних норм (ДБН).

У другому розділі проведено аналіз території та вихідних умов проєктування. Було визначено особливості містобудівної ситуації, природно-кліматичні умови, інженерно-транспортну інфраструктуру та характер навколишньої забудови. На основі цього встановлено, що ділянка є придатною для розміщення індивідуального житлового будинку та дозволяє реалізувати повноцінне житлове середовище з благоустроєм.

Третій розділ присвячений архітектурно-планувальному рішенням будинку. У ньому сформовано функціональну структуру будівлі з чітким поділом на загальну та приватну зони. Перший поверх включає кухню-вітальню з можливістю розділення розсувними дверима, кабінет, санвузли, тамбур, коридор та гараж. Другий поверх містить дві спальні, дитячу кімнату, гардероб, санвузол та лоджії. Таке планування забезпечує зручність щоденного використання та логічну організацію простору.

Четвертий розділ охоплює питання благоустрою присадибної ділянки. Територія поділена на функціональні зони: вхідну, господарську, зону відпочинку та озеленення. Передбачено альтанку, зону барбекю, грядки для вирощування рослин, систему пішохідних доріжок та під'їздів. Особлива увага приділена озелененню з використанням туй, декоративних злакових рослин та природних матеріалів. Також запроєктовано підсвітку доріжок і функціональних зон, що забезпечує комфорт і безпеку у вечірній час.

П'ятий розділ присвячений техніко-економічному обґрунтуванню, енергоефективності, безпеці та екологічним аспектам проєкту. Встановлено, що запропоновані рішення є економічно доцільними завдяки компактному плануванню та раціональному використанню площі. Передбачені заходи з утеплення та правильного розташування приміщень сприяють зменшенню енергоспоживання. Також враховано вимоги безпеки при експлуатації будинку та організації території. Екологічна складова реалізована через озеленення та використання природних елементів благоустрою.

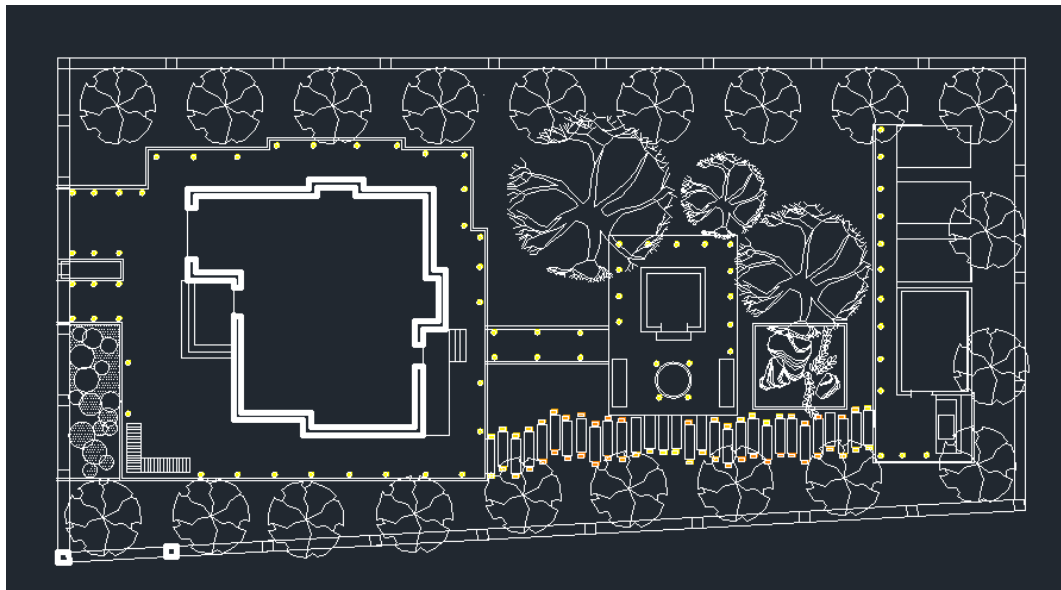
Загалом виконаний проєкт являє собою цілісне архітектурне рішення, в якому поєднані функціональність, комфорт, естетика та практичність. Будинок органічно вписується в середовище та забезпечує комфортні умови для проживання сім'ї. Розроблене рішення може бути використане як основа для подальшої реалізації подібних індивідуальних житлових об'єктів.

Джерела

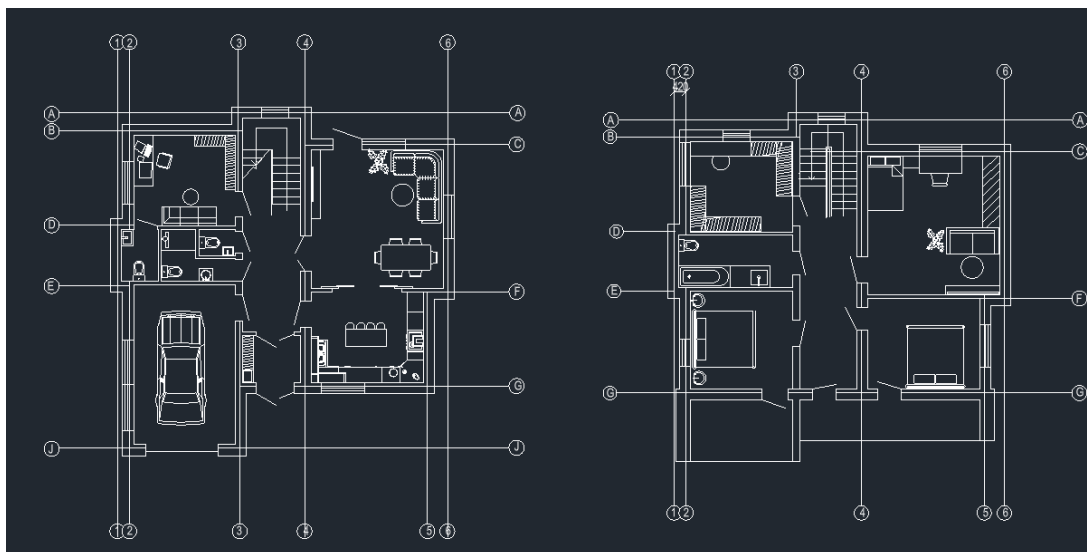
1. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. – Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України
2. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. – Київ: Мінрегіон України.
3. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – Київ: Мінрегіон України.
4. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення. – Київ: Мінрегіон України.
5. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування. – Київ: Мінрегіон України
6. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. – Режим доступу:
<https://saee.gov.ua/>
7. Міністерство розвитку громад та територій України. – Режим доступу:
<https://www.minregion.gov.ua/>
8. ArchDaily – Architecture Projects and News. – Режим доступу:
<https://www.archdaily.com/>
9. Dezeen – Architecture and Design Magazine. – Режим доступу:
<https://www.dezeen.com/>
10. World Landscape Architecture. – Режим доступу:
<https://worldlandscapearchitect.com/>
11. ДБН В.1.1-12:2014. Захист від шуму. – Київ: Мінрегіон України, 2014.
12. ДБН В.2.6-33:2018. Конструкції будинків і споруд. Захист від корозії. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
13. ДБН В.2.5-23:2010. Електрообладнання. – Київ: Мінрегіон України, 2010.
14. ДБН В.2.2-28:2010. Будинки адміністративного та побутового призначення. – Київ: Мінрегіон України, 2010.

15. ДБН В.2.2-20:2008. Готелі. – Київ: Мінрегіон України, 2008.
16. ДБН В.2.2-3:2018. Заклади освіти. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
17. ДБН В.2.2-4:2018. Заклади дошкільної освіти. – Київ: Мінрегіон України, 2018.
18. ДБН В.2.2-16:2019. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади. – Київ: Мінрегіон України, 2019.
19. ДБН В.2.2-10:2017. Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я. – Київ: Мінрегіон України, 2017.
20. ДБН В.1.2-2:2006. Навантаження і впливи. – Київ: Мінбуд України, 2006.
21. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010. Будівельна кліматологія. – Київ: Мінрегіон України, 2010.
22. ДСТУ Б А.2.4-4:2009. Основні вимоги до проектної документації. – Київ: Мінрегіон України, 2009.
23. ДСТУ Б В.2.6-156:2010. Конструкції будинків і споруд. – Київ: Мінрегіон України, 2010.
24. Черкес Б. С. Архітектура сучасності: теорія та практика. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015.
25. Ковальський Л. М. Основи містобудування. – Київ: Основа, 2012.

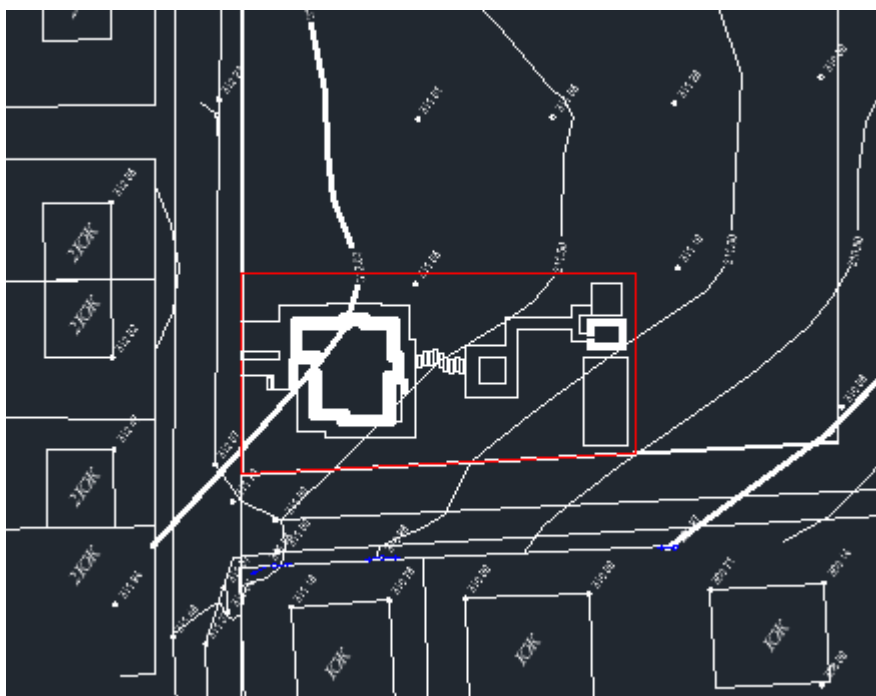
Додатки

Додаток А. Генплан з розстановкою освітлення.

Додаток Б. Умеблювання першого та другого поверху.

Додаток В. Ситуаційний план.

Додаток Г. Фасад з пофарбуванням.